

Liczne doniesienia dotyczące nietypowej lokalizacji gniazd białorzytek (Iost 1960, Gatter 1961, Lewartowski 1968, Lorek 1989) wskazują na bardzo szeroki zakres tolerancji ekologicznej tego gatunku odnośnie wyboru miejsca na gniazdo. Gniazdowanie w tak ekstremalnych warunkach może być również adaptacją antydrapieżniczą.

L I T E R A T U R A

- GATTER W. 1961. Brut des Steinschmätzers *Oenanthe oenanthe* an einem Wohnhaus. Orn. Mitt. 13: 193—194.
- GÓRSKI W. 1988. Ptaki gniazdujące w krajobrazie rolniczym Wysoczyzny Damnickiej (NW Polska). Acta Orn. 24: 29—61.
- HAVLIN J. 1987. On the importance of railway lines for the life of avi-fauna in agrocenoses. Folia Zool. 36: 345—358.
- IOST O. 1960. Steinschmätzer *Oenanthe oenanthe* brütet in Wohnhaus. Orn. Mitt. 12: 10—11.
- LEWARTOWSKI Z. 1968. Gnieźdzenie się białorzytki *Oenanthe oenanthe* L. w norze brzegówki *Riparia riparia* (L.). Not. Orn. 9: 43.
- LOREK G. 1989. Niezwykła lokalizacja gniazd białorzytki *Oenanthe oenanthe*. Not. Orn. 30: 104—106.
- LOREK G., STANKOWSKI A. 1991. Śmiertelność ptaków na torach kolejowych w Polsce. Not. Orn. 32: 5—26.
- TIETZ M. 1978. Der Bahndamn und seine Vögel. Falke 25: 365—369.

Mirosław Jurczyszyn

OBSERWACJA MROCZKA POSREBRZANEGO (VESPERTILIO MURINUS) ZIMUJĄCEGO W POZNANIU **Observation of parti-colored bat (*Vespertilio murinus*) in Poznań**

Mroczek posrebrzany występuje w Polsce na zachodnim skraju swego zasięgu (Stebbings, Griffith 1986) i uznawany jest u nas za rzadkiego nietoperza (Wołoszyn 1992). Gatunek ten był już kiedyś podawany z terenu Poznania przez Bogdanowicza i Urbańczyka (1983), jednakże autorzy uzyskali informację od osoby trzeciej bez podania dokładnego miejsca obserwacji.

Podczas badań nad zimowaniem nietoperzy w Forcie I na Starołęce w Poznaniu (UTM — XU 30) w sezonie zimowym 1992/1993, znaleziono hibernującego mroczka posrebrzanego. Nietoperza, którego w charakterystyczny sposób oznaczyłem farbą, obserwowałem przez kilka dni w styczniu. Później zniknął, by pojawić się w innym miejscu w marcu.

Poniżej zamieszczone są informacje zebrane w trakcie obserwacji mroczka posrebrzanego w Forcie I:

1. Miejsce hibernacji nr 1: płytki szczelina na wysokości około 2 m, okres zajmowania w/w miejsca: 07.01.93 — 14.01.93 r., temperatura powietrza w w/w miejscu: 3,6 °C — 5,4 °C, wilgotność względna w w/w miejscu: 90%—97%.

U w a g i: kontrole prowadzone były codziennie; przez okres obserwacji nietoperz nie zmienił swej pozycji.

2. Miejsce obserwacji nr 2: ściana bunkra, na wysokości około 2,5 m, okres zajmowania w/w miejsca: 05.03.93 — 22.03.93 r., temperatura powietrza w w/w miejscu: 0,4 °C — 4,8 °C, wilgotność względna w w/w miejscu: 75%—93%.

U w a g i: kontrole prowadzone były codziennie, przez okres obserwacji nietoperz nie zmienił swej pozycji; w dniu 22. 03. 93 r. mroczek opuścił bunkier między godziną 19.00—20.00.

L I T E R A T U R A

- BOGDANOWICZ W., URBĄNCZYK Z. 1983. Some ecological aspects of bats hibernating in city of Poznań. *Acta Theriol.*, 28, 24: 371—385.
- STEBBINGS R.E., GRIFFITH F. 1986. Distribution and status of bats in Europe. Monks Wood Experimental Station Abbots Ripton, Huntingdon, 142 pp.
- WOŁOSZYN B. W. 1992. [W:] Z. Głowaciński (red.) — Polska czerwona księga zwierząt. PWRiL, Warszawa, 352 pp.